

Telub

INBLICKEN

TREVLIG SEMESTER

Sommarhälsning

När jag skriver dessa rader känns det som om sommaren är på väg. Solen skiner från en klarblå himmel och överallt möts vi av en frodig försommarmargrönka. Jag hoppas det goda vädret skall bestå och att vi alla skall få en angenäm sommar och semester tillsammans med familj och vänner.

Vi kan i Telub se tillbaka på ett första halvår med ett mycket gott resultat. Även om det hopar sig en del svarta moln vid horisonten i form av minskade försvarsanslag, hoppas vi att det goda resultatet skall bestå även under resten av året.

Under de senaste månaderna har det skett stora förändringar för Telub. Från och med maj månad fördes division GS över från FFV Aerotech till Telub. Detta är en förändring som diskuterats under mycket lång tid och det känns skönt att vi äntligen lyckats komma till en uppgörelse. Jag vill här uttrycka min stora tillfredsställelse över personalens agerande i Östersund. Man har med en positiv inställning ställt upp på ett mycket bra sätt för att så snabbt som möjligt komma in i Telubmiljön. Ni är värda all heder och ni skall känna er hjärtligt välkomna i Telub. Vi tror på er och den verksamhet ni bedriver.

Den andra stora förändringen innebär att vi får en ny ägare, Celsius Industrier AB. Även detta

upplever jag som en förändring av det positiva slaget. Genom Celsius får vi en ägare som har en stark finansiell ställning. Det innebär att vi i Telub får bättre möjligheter att få behålla våra vinstmedel för utveckling av vår egen verksamhet.

Inom Celsius har man också en långt driven decentralisering med mycket få centrala direktiv. Man överlåter åt de enskilda bolagen att driva och utveckla verksamheten efter de förutsättningar som gäller för deras verksamhet. Jag tycker det är en mycket klok inställning.

Sammanfattningsvis tror jag vi kan se fram emot ett intressant andra halvår med många utmaningar och en fortsatt utveckling av Telub.

Jag vill rikta ett stort tack till alla medarbetare för de insatser som gjorts hittills under året. Vårt goda resultat är frukten av mångas tragna arbete. Personligen känner jag en stor glädje i att arbeta i Telub. Men jag tror samtidigt det är viktigt att vi tillåter oss ha en annan dimension i livet vid sidan av arbetet. Tänk på att varje dag är unik. Ta vara på den och njut av sommaren.

Hälsningar

Kenth Åke

Kenth-Åke Jönsson

Redaktören

HAR ORDET

Examenstiden är förbi. Den blomstertid nu kommer... och Sjung om studenten... har klingat av. Sommarlovet har börjat. Nej, förresten inte riktigt för alla.

Examensarbetarna, d v s högskoleteknologerna som gör sitt examensarbete på företag, får ibland slita en bit in på sommaren. Så gör även en av ex-arbetarna hos oss, och han bekräftar i det här numret av Inblicken det vi själva misstänkt länge. Nämligen att Telub är en bra plats för examensjobb. Telub kan erbjuda intressanta och nyttiga arbetsuppgifter för teknologerna. "De stora företagens programmerings- och systemeringsarbeten ger inte lika mycket".

Kontaktema med högskolorna är viktiga. Inte minst avdelning Radio inser detta och ger i det här numret exempel på hur en sådan viktig kontakt kan gå till.

Kontaktema med läsarna är också

viktiga. Inblickens läsare är inte bara passiva läsare, de är medverkare också. Annars vore det inte en personaltidning utan en företagstidning. Självklarheter, liksom det är, att ni har rätt att veta tidningens utgivningsplan för hösten:

Nr 7-8
manusstopp
nr 9
manusstopp
nr 10
manusstopp
nr 11
manusstopp
nr 12
manusstopp

kommer vecka 35
5 augusti
kommer vecka 39
2 september
kommer vecka 43
30 september
kommer vecka 47
28 oktober
kommer vecka 51
25 november

Mycket snart lämnar vi jobbet bakom oss. Åtminstone för några semesterveckor. Veckor som skall vara till för att i första hand vila själen. Jag tror nämligen att det är mest själen som behöver vila. Kroppen mår bäst av att få vara aktiv, sägs det.

Men, visst, du kan även göra som jag tänker göra någon dag under semestern. Nämligen med skinande blankt samvete koncentrera mig ordentligt på att inte göra någonting.

Med de orden önskar Inblicken sina

läsare en skön och glad sommar!

Anita Björlin

Redaktör och ansvarig utgivare:
Anita Björlin

Kontaktpersoner:
Stig Hedlund, Solna
tel. 08-705 50 70
Bo Ljungblom, Arboga
tel. 0589-820 01
Hans Brännström, Östersund
tel. 063-156 154

Redaktionens adress:
Inblicken
Telub AB
351 80 Växjö
tel. 0470-42 215
telefax 0470-28 951

Tryckeri:
Telub Inforum AB, Växjö
Upplaga: 2000

Om inget annat anges svarar redaktören för text och foto.

Telub klarar konkurrensen om teknologerna: Erbjuder intressanta examensarbeten

Kampen om kvalificerad arbetskraft utkämpas på olika sätt. Kontakterna med de tekniska högskolorna är därför värdefulla och ger oftast "utdelning".

Men att göra sig gällande bland de stora giganterna kan ibland vara besvärligt. Att väcka teknologernas intresse för Telub sker alltid i konkurrens med Ericsson och andra storföretag.

Likväl har Telub lyckats ganska bra. Under årens lopp har flera teknologer gjort sina examensarbeten här och många gånger efter avslutade studier anstälts.

Vad gör vi då för att hävda oss bland storföretagen? De s k arbetsmarknadsdagarna på högskolorna, där företagen med intresseväckande föredrag och utställningsmontrar lockar studenterna till sig, är viktiga.

– Och, säger Jonas Nordstrand, personalavdelningen, vår katalog över examensarbeten vi kan erbjuda är en viktig ingrediens och väger tungt. Vi får ofta beröm av teknologerna för att vi erbjuder intressanta examensarbeten.

– I år har vi nästan 15 ex-arbetare

hos oss. Och detta är möjligt tack vare avdelningarnas insikt om hur viktigt det är att erbjuda examensarbete med tanke på kommande rekryteringsbehov. Exempelvis är avdelning Radio duktig på att ta emot ex-arbetare och sedan anställa dem.

Telubs medverkan vid Arbetsmarknadsdagarna vår och höst har skett tillsammans med övriga FFV. Vad som kommer att ske inför kommande arbetsmarknadsdagar är Jonas lite osäker på.

– Kanske det vore lämpligt att genomföra dagarna i samarbete med något Celsiusföretag, avslutar Jonas. Men mest önskvärt vore om vi kunde marknadsföra oss själva.

"Bra plats för ex-jobb"

Peter Hjorth från Lunds Tekniska Högskola är snart färdig civilingenjör. Peter har gjort sitt ex-jobb på sektion Landmobil radio och han bekräftar att de intressanta examensarbetena som Telub erbjuder har mycket stor betydelse vid val av ex-jobb.

– Telub erbjuder små utrednings- och analysarbeten som är möjliga att klara av på våra 15 veckor, säger Peter, och de är eftertraktade. Många andra företag erbjuder mindre intressanta programmerings- eller systemeringsarbeten.

Peter har fått uppgiften att bygga simuleringsmodeller i dator för att jämföra traditionellt radiosystem med system där man har s k dynamisk kanaltilldelning, d v s ett maximalt utnyttjande av tillgängliga kanaler.

– Den tillåtna flexibiliteten i arbets sättet och handledare Anders Olson till hands när jag behövt honom, har gjort att jag tycker Telub har varit en bra plats för ex-jobb, säger Peter.

Sponsring

Att ställa platser till förfogande för examensarbetare är en slags sponsring till högskolorna.

Men mer sponsring behövs från företagen, till exempel till forskningen inom telekommunikationsområdet vid de stora högskolorna, menar Peter.

– Jag tycker personligen det är lite olyckligt att företagen ibland sprider sina resurser på flera olika högskolor. Jag menar, att man borde rikta sponsringen till forskning, som är av verkligt stor betydelse, avslutar Peter, som nu har sin civilingenjörsexamen inom nära räckhåll. Innan Peter startade sin utbildning i Lund för knappt fyra år sedan arbetade han några månader på Telub. Kommer han tillbaka?

– Det får vi se. Ingenting är varken bestämt eller självklart.

– Peters examensarbete har inneburit att även jag har fördjupat mina kunskaper inom området. Det har varit nyttigt och vi kommer att få god nytta av hans arbete, säger Anders Olson, t.h., Peters handledare.

– Det blir bara bättre och bättre att ha eleverna från Växjö Högskola här på besök. Deras motivation och intresse är på topp.

Stefan Lindh, avdelning Radio, har i tre år under några kvällstimmar per år tagit emot elever från Växjö Högskola med tillvalsämnet radiokommunikation för att låta dem göra mätlaborationer för kortvågsradio.

De har med andra ord fått pröva sina teoretiska kunskaper på modern mätutrustning.

Ömsesidig glädje och nytta är resultatet av ganska så intensiva kontakter mellan Telub och landets tekniska högskolor.

Nytan av kontakterna är för Telubs del en god bas att rekrytera ifrån. Nyttan för Högskolorna är chansen att få se "verkligheten", både för lärare och elever.

Detta gäller i hög grad Växjö Högskola. Och då särskilt högskoleingenjörsutbildningen, den s k 80-poängsutbildningen.

Ger oss reklam

När denna utbildning började för tre år sedan fick Telub chansen att påverka innehållet på elektroingenjörsutbildningen. För de som har radiokommunikation som tillvalsämne ingår därför praktiska mätningar på bland annat kortvågsradio med moderna mätutrustningar som finns i våra verkstäder.

Det är Stefan Lindh och Anders Ortvall som ansvarar för laborationerna och ställer upp på några kvällstimmar.

– De får göra sändar- och mottagarmätningar, både manuellt och vid vår autotestutrustning, vi diskuterar och delar med oss av vår kunskap och vi går igenom ett kompendium vi har ställt samman till dem, förklarar Stefan. Det är viktigt för eleverna att själva få "ratta" och se den moderna utrustningen som finns. Vi ligger ju ganska många steg före skolorna. Elevernas intresse är på topp när de hos oss får praktisera sina teoretiska kunskaper.

Telub och Växjö Högskola:

Täta kontakter – ömsesidig nytta

I utbildningen för eleverna på ingenjörsutbildningen vid Växjö Högskola ingår ett besök på avdelning Radio, där bland andra Anders Ortvall, längst till höger, under en kväll demonstrerar och sedan låter eleverna själva laborera vid mätutrustningarna.

Foto: Hasse Karlsson

– Jag tycker att det är självklart att Telub skall ställa upp och hjälpa till. Det ger oss god reklam och underlättar vid framtida rekryteringar.

Telubs förtjänst

Hur ser läraren för de blivande högskoleingenjörerna, Thor Holmström, på laborationstimmarna på Telub?

– De är mycket värdefulla. Skolorna kan inte ställa upp med sådan kvalificerad utrustning som Telub har. Därför är det intressant och lärorikt för mina elever att få utföra laborationer på Telub. Det är till stor del Telubs förtjänst att vi har inriktning mot radiokommunikation och av

mina 25 elever är det inte mindre än 19 som valt radiokommunikation som tillvalsämne.

Högskolan hämtar även lärarkraft från Telub, Gunnar Henriksson-Fri från avdelning Radio har undervisningstimmar på skolan. Till detta kan läggas att vi även tar emot examensarbetare från utbildningen. Och flera av dem har så småningom fått anställning på Telub.

Och detta fruktbara samarbete kommer naturligtvis att fortsätta även i framtiden, enligt Gunnar Eklund, chef för avdelning Radio.

Telubs verksamhet består till stor del av att från en leverantörsobunden position utveckla, marknadsföra och leverera tekniska tjänster och entreprenader. Eftersom andelen tekniska tjänster är stor, innebär detta att utvecklingen av patenterbara uppfinningar inte blir så frekvent. Men uppstår det någon gång är det till stor del inom entreprenadverksamheten.

Emellertid förekommer det att även våra tjänstekonsulter utvecklar uppfinningar, såväl inom som utom Telubs verksamhets- eller teknikområdet.

Att skydda och på rätt sätt hantera vetande och kunnande i form av uppfinningar är väsentligt och sker genom tillämpning av immateriallagstiftning, allmänna anställningsvillkor samt interna Telubregler. Syftet med denna artikel är att i korthet belysa några aspekter inom området patent.

Patent kan sägas vara ett kontrakt mellan samhället och patentinnehavaren. Mot avgift gäller kontraktet upp till 20 år. Patent måste sökas innan produkten offentliggörs. Så länge hemligheten om en uppfinning kan hållas inom våra väggar behöver det inte innebära någon risk, men man måste tänka på att besökare inte får tillåtas ta del av en uppfinning som du avser att patentansöka. Om en utomstående måste få ta del av en uppfinning, är det lämpligt att upplysa om att det är konfidentiella informationer som ges. Helst bör vederbörande underteckna ett sekretessavtal.

De tre skiljaktiga kriterierna för patentansökan är följande

- uppfinningen skall vara ny
- uppfinningen skall ha teknisk effekt
- uppfinningen skall ha uppfinningshöjd.

Vad dessa innebär ligger utanför syftet med denna artikel.

Uppfinningar klassificeras

I de Allmänna anställningsvillkoren mellan SFO och PTK finns ett avsnitt

Ta patent på Telub

som reglerar rätten till arbetstagares uppfinningar. I detta avsnitt finns även information om kategoriindelning av anställdas uppfinningar. Uppfinningar indelas enligt följande:

A-uppfinning: Uppfinning som faller inom ramen för tjänsten eller särskilda uppdrag.

B-uppfinning: Uppfinning vars utnyttjande faller inom arbetsgivarens verksamhetsområde men som ej utgör A- uppfinning.

C-uppfinning: Uppfinning som varken är A- eller B-uppfinning.

Arbetstagare som anser sig ha gjort A- eller B-uppfinning är skyldig att anmäla uppfinningen till arbetsgivaren. Har man gjort en C-uppfinning bör man anmäla uppfinningen. Det är nämligen önskvärt, för såväl arbetstagare som arbetsgivare, att frågan om rätten till uppfinningen blir helt klarlagd innan uppfinningen exploateras.

Har du en idé som du tycker är patenterbar, skall du därför lämna in en uppfinningsanmälan. Uppfinningsanmälan lämnar du till undertecknad, samordnare i rättsskyddsfrågor, som också tillhandahåller blankett för ändamålet.

"Fribrev"

Har du gjort en uppfinning som du vill och anser skall patentansökas och du vänder dig till din chef för att han skall ge dig tillåtelse till att du själv skall få patentansöka din uppfinning, så kallas det fribrev, så är detta förfarande inte giltigt. Det är endast VD eller vVD som kan underteckna ett "meddelande angående uppfinningsanmälan", d v s endast VD eller vVD har rätt att för företaget besluta i frågan om rätt till en uppfinning, vilket också framgår av Telubs beslutsregler.

Detta förfarande kan tyckas krångligt eller onödigt. Att VD eller vVD skall tillställas ett ärende av detta slag är emellertid inte krångligt, det är i stället en fördel för båda parter. Det finns nämligen fall där detta förfaran-

de inte följts, vilket lett till mindre goda konsekvenser.

Ersättning till uppfinnare

En uppfinnare har rätt att från arbetsgivaren få skäligen ersättning. Därvid skall hänsyn tas till ett antal faktorer som finns beskrivna i tidigare nämnt SFO-PTK-avtal. På Telub finns inte några fastställda ersättningsbelopp utan ersättningens storlek avgörs från fall till fall.

Patentbevakning

Att läsa andras patentskrifter kan vara givande. De kan läsas, till exempel av en konstruktör, för att ge honom information och kunskap inom det teknikområde han arbetar eller är intresserad av.

Att läsa patentskrifter kan också ge information om andra företags, till exempel konkurrenters, verksamhet.

Sedan flera år tillbaka bedriver vi bevakning, via Svensk Patenttidning, av ett antal teknikklasser tillämpliga för Telub. Har någon läsare av denna artikel önskemål om bevakning av vad som händer inom ett visst teknikområde, är du välkommen att kontakta mig. På detta sätt har många, både svenska och utländska, patentskrifter funnit intresserade läsare inom Telub. En och annan skrift har säkert givit sina läsare nya idéer, till gagn för företaget och sig själva.

Ta patent på Telub!

Lars Larsson/FI

Telub Futurum – sparbössa och konkurrensmedel

Telub Futurum är en resurs som nyttjas mycket men skulle kunna nyttjas ännu mer. Olika aktiviteter har pågått under våren för att allt fler skall komma underfund med vilken "sparbössa" Futurum är.

Tiden går fort och det är nu nästan tre år sedan Telub Futurum invigdes efter en genomgripande ansiktslyftning.

Sedan dess har Futurum "producerat" cirka 42.000 "gästdagar", varav ungefär 17.000 för externa gäster. Det betyder att vi tagit hand om i genomsnitt 60 gäster per arbetsdag sedan starten. Och då är inte separata affärs-luncher och middagar inräknade.

Vad verkligheten bakom dessa siffror har betytt för Telubs profilering

och image är lätt att förstå, åtminstone för alla telubare som hört besökarnas nästan lite avundsjuka beundran för Futurum och dess professionella resurser.

Men vad det inneburit för våra marknadsföringskostnader kanske inte så många tänker på.

"Vid tjänsteförsäljning måste man ju träffa kunden för att informera om tjänsten liksom för att diskutera behov och lösningar innan man kan komma till avslut", poängterar Ulf Jansson på Telub Inforum. "Då är Futurum inte bara en positiv miljö att vistas i, utan även en kostnadsbesparande resurs. Om jag till exempel skall åka till Stockholm kostar flygresa, marktransporter, tid och traktement cirka 5.000 kronor mer än om kunden kan komma till mig. Då kan jag inom besparingen även bjuda våra

gäster på Futurums trevliga lokaler och kulinariska färdigheter, vilket hittills inte visat sig försvåra affärsförhandlingarna!" avslutar Ulf.

En annan telubare, som uppskattar Futurum, är Inge Gustavsson, som bland annat har ansvar för de årliga uppföljningsmötena med FMV:s underhållsavdelningar.

"På Futurum finns ändamålsenliga lokaler, lämplig utrustning liksom barmåltider och service. Men framför allt är det en stor fördel att kunna hålla mötena samlade inom Futurum, vilket gör att det blir mycket lite spilltid och därmed kostnadseffektivt," menar Inge.

Bra Futurum bättre

Om man skulle uppskatta varje gäst-dags besparing, i förhållande till ett externt alternativ, till i genomsnitt 400 kronor skulle det innebära att Futurum "förhindrat" att cirka 10 miljoner kronor "vandrat ut ur huset" de senaste två och ett halvt åren. Och då är inte merkostnad för en extern representation eller konkurrensfördelar av imagevinst räknade.

Inget är dock så bra att det inte går att förbättra. Vi som jobbar på Futurum försöker givetvis kontinuerligt utveckla både service och alternativ för att bättre och bättre möta våra interna och externa kunders önsknin-gar, trots att vi är en liten resurs på bara fem personer.

På våra besökares önskelista står bland annat att vi skaffar vissa AV-resurser med bättre OH-projektorer, inköp av storbildsvideo etc. Det har hittills inte rymts inom Futurums egen budget, som på grund av höga fasta kostnader går med förlust, eftersom ju ovan redovisade "vinster" inte redovisas som en intäkt i budgetarbetet.

Öppet Hus

På årsbasis serveras i genomsnitt åtta affärs-luncher per arbetsdag medan kapaciteten är 40. Särskilt måndagar

– Vi har flera förslag på menyer att välja bland, både för luncher och middagar, berättar kocken Tommy Eriksson för några av gästerna vid Telub Futurums öppet-hus-dagar

Foto: Hasse Karlsson

och fredagar är beläggningen låg och det gäller då även konferensverksamheten.

Vi på Futurum har därför på olika sätt försökt öka beläggningen och intäkterna genom till exempel gästkort, som ger var 10:e affärslunch gratis för kortinnehavaren eller "fredagsgodis från Futurum", för att få lite intäkter, när våra gäster sviker. Vi har även ordnat "tema"-veckor i konferensmatsalen under lågbeläggning (t ex sport- och påsklovsveckorna) för att personalen då och då skall få ett alternativ till personalmatsalen.

Som ytterligare ett försök att öka beläggningen genomförde vi ett "Öppet Hus" för externa gäster från företag i Växjöområdet. Ett 60-tal hörsammade inbjudan. Alla var positiva till det som bjöds och vad de såg.

Man uppskattade även möjligheten till fri parkering. Det är därför mycket viktigt att Futurums reserverade platser inte utnyttjas av telubarna.

Slutligen är ni alla även fortsättningsvis hjärtligt välkomna till oss på Futurum. Även om vi är få och har små resurser är det alltid vår ambition att ge er bästa tänkbara service. Glöm inte att varje gång ni besöker oss bidrar ni till Futurums utveckling och framgång, liksom att Telubs pengar stannar i Huset.

Glad sommar!

Lena Ramfors

P S. Telub Futurum stänger konferens- och restaurangdelen veckorna 27 - 30. Vecka 31 önskas gästerna åter välkomna och man startar med två mexikanska veckor.

Arbetet med att genomföra V90-förslagen pågår fortfarande för fullt. I det här numret redogör Örjan Eriksson för vad som händer i några av de större och gemensamma projekten och ute i linjen inom affärsområdet tekniktjänster.

Interna möten. Detta är ett av de viktigaste förändringsområdena. Georg Porsehed arbetar som projektledare med ett antal aktiviteter såsom utbildning i möteteknik. Han deltar i olika typer av möten för att ge synpunkter, samt ger han råd om bättre hjälpmedel för telefonkonferenser m m.

Styrning av utveckling. Håkan Håkansson och Per Torphammar har arbetat fram ett system för styrning och uppföljning av olika typer av utveckling. Detta kommer att tillämpas direkt för att bland annat få fram ett bättre underlag, när vi gör budgetarbetet i höst.

Tidrapportering. V90:s förslag om en bättre uppföljning av vår arbetstid, dels för att uppnå att vi använder indirekt tid mer effektivt och dels ökar tiden för direktproduktion, börjar från och med juni. En första utvärdering kommer att genomföras i november och december.

Resepolicy och dess tillämpning. Vi har granskat vår nuvarande resepolicy och funnit att den är bra. Det gäller först och främst att våra chefer tillämpar den och att vi får fram en tillämp-

ning som innehåller "morötter" för att sänka logi- och resekostnader. Jan-Christer Andersson, Göran Hellberg, Sune Ekfeldt och Robert Lundahl samt två fackliga representanter kommer att se över detta fram till semestern.

Organisation. Beslutsbefogenheter för ordersammanhållande har arbetats in i den nya besluts- och attestlistan. Systemet med marknadsprojektledare prövas på tre kundsegment.

Ansvar och uppgifter för projektägare och projektledare har arbetats igenom av Sune Ekfeldt, Gunnar Eklund och Bengt Antonsson. Rutin finns framtagen och en informationsfolder är under tryckning och distribution.

Vi arbetar in en grundsyn på att den operativa organisationen har tre nivåer - sektor, avdelning och sektion - med komplett resultatansvar.

Modifieringsmöjligheter. En inventering har genomförts i årets LSP-arbete. Analysen visar att vi väl känner till de kommande möjligheterna och att dessa sedan tidigare legat med i vår bevakning av kommande affärer.

Kommunal telekommunikation. Kommunerna bearbetas av Gunnar Eklund, som har påbörjat marknadsföring av underhålls- och reparations- och vidare bearbetas kommunerna av såväl telekommunikations- som radioavdelningen med konsulttjänster.

Teleanläggningar är med och offerrar installationer för bland annat kommunernas nya räddningscentraler.

Apropå V90:s spartips

Hansson kommer hem till sin hustru:

- Nu har jag sparat 280 000 kr åt firman.

- Men herregud människa, du har väl inte sagt upp dej?

Direktören granskar en reseräkning från en av försäljarna och frågade:

- Vad är det här för utgift?

- Det är en hotellräkning.

- Köp inga fler hotell!

Läget för V90 i sektorer och staber:

Sektor/stab	Genomförda åtgärder	Ej färdiga åtgärder, varav försenade inom parentes
Ledningssystem	1	6 (4)
Kommunikationssystem	7	4 (4)
Systemsupport	5	5 (4)
Teleanläggningar	26	24 (9)
Intern Service	40	37 (20)
Försvarsmarknad	18	20 (14)
Personal	23	11 (7)
Ekonomi	9	8 (1)
vVD	17	12 (9)

80 av totalt 320 åtgärder är försenade i förhållande till tidplan. Ytterligare 60 återstår och skall enligt tidplan bli klara senare.

Laserskrivare ingen hälsofara

I olika medier har man talat om att laserskrivare skulle vara en hälsofara. Men skyddsingenjör Jarl Persson på företagshäl-san Ergo Forum, hälsovårdscentralen i Växjö, menar att det finns ingen anledning till oro.

Jarl hänvisar till Arbetarskyddsstyrelsen, som är av en annan uppfattning än den som framförts i medierna. Vi kan läsa följande i tidningen Arbetsmiljö.

"De luftföroreningar som laserskrivare skapar har inte någon betydelse jämfört med många andra luftföroreningar som förekommer, säger Arne Stråby, kemist och avdelningsdirektör vid Arbetarskyddsstyrelsen.

För en tid sedan gick flera medier ut med en varning om att laserskrivare är en hälsofara. De baserade sina uppgifter på en TT-intervju med Lars Olander, professor vid arbetsmiljöinstitutet, som 1990 gjorde en sammanställning av tillgänglig kunskap om luftföroreningar från laserskrivare. Summan av föroreningarna som laserskrivaren blåser ut när den tillverkar en kopia kan innebära en hälsofara, anser Lars Olander. Hälsorisker kan uppstå i rum med dålig ventilation. Stora skrivare och skrivare för flera personer bör stå i ett separat

rum, helst försedda med punktutsug.

– Lars Olanders rapport från förra året innehåller ett räknefel på ozonhalten som kan ha betydelse för hans slutsatser, säger Arne Stråby.

– Ozonet som bildas är ringa. När solen skiner är det betydligt högre halter ozon i luften utanför mitt fönster. Så pass låga halter är inte något hälsoproblem. Ozonet inomhus är inte beständigt, utan det mesta faller sönder på ett par minuter.

– Det anges att polystyren, ett slags plast, kan avges. Men polystyren är en mycket vanlig plast som också används i livsmedelsförpackningar.

Arbetarskyddsstyrelsen kommer inte att förbjuda laserskrivare eller utge någon föreskrift om hur de ska placeras."

Avger värme

Laserskrivare är alltså ingen hälsofara, men Jarl säger så här:

– Laserskrivare har relativt hög

På en del skrivare kan det vara befogat att ha ett ozonfilter, säger Jarl Persson.

effekt och vid utskrift kan det genereras en hel del besvärande värme särskilt i små kontorsutrymmen och i samband med att övriga kontorsmaskiner är igång. Skrivarna bör därför placeras så långt bort som det är praktiskt möjligt från arbetsplatsen helst i närheten av ventilationsutsug. I vissa fall kan det vara befogat med särskild avskärmning med utsug.

För att ytterligare sänka eventuell förekomst av ozon i arbetsutrymmet kan en del laserskrivare förses med särskilt ozonfilter.

Informatik – ett måste

Informatik – ett måste i dagens och morgondagens informationshantering. Detta är ett frankt påstående av Telub Inforum och dessutom namnet på deras 20-sidiga broschyr som förklarar begreppet informatik.

Svenska Akademiens Ordlista förklarar ordet informatik så här: Läran om teknik och metoder för information med automatisk databehandling.

På Telub Inforum menar man att informatik är ytterligare en dimension på användaranpassning av informa-

tion. Det gäller ju att göra informationen lätt att hitta och uppdatera under systemets hela livslängd, vilket är ett problem. Framför allt då det gäller stora mängder information.

Informatiktjänster är i stor utsträckning hjälp till självhjälp åt kunderna. Uppbyggnad av datorstödda system för rationell dokumentproduktion och övrig hantering av teknisk information är en viktig del av informatikbegreppet. Men Inforum skapar även metoder, modeller, format, rutiner, behörigheter och säkerheter liksom man väljer standarder och hjälper till med utbildning.

Vill DU veta mer? Be om en broschyr på telefon 0470-42237 eller 42360.

TILL SALU

På gruppen LYMF i Växjö finns utrustning som inte används men som man gärna ser kommer till användning någon annanstans. Därför är följande till salu:

1 st plasmadisply TH 7622 med kraftenhet och lommat glasfilter

1 st som ovan men med touch input device TH 7525

Ring eller skriv till LYMF/Ari Ojansivu, tel 0470-42 545, för närmare upplysning.

Sektionsträff med dopp

Var det männe detta KST-chefen Christer Lannestam såg framför sig, när han kvällen innan talade om "att vi skall lära känna varandra bättre."

Detta sagt utifrån det faktum att sektionen utökats med nästan dussinet medarbetare sedan förra träffen. Angenämare forum för samvaro finns förvisso än kalla Bergslagsälvar.

Årets sektionsträff var förlagd till Gillersklack i närheten av Kopparberg. Programmet upptog bland annat "rekreation enligt särskilt schema", en omskrivning för att vi skulle ut och paddla kanot.

Bosse Ahlström och Rolf Thurfors begår i samband med detta årets premiärdopp, när deras kanot går i kvav efter en smärre incident med framförvarande kanot innehållande Bosse Svensson och Roland Persson. I kanoten bakom återfinns Lena Tillgren och Ove Bengtsson. Ler inte Ove lite i mjugg förresten?

Stundande sjöförklaring får utvisa vem som brustit i gott sjömanskap. Vem hade väjningsplikt? Var besättningarna tillräckligt utvilade etc.

En tröst för de badande kan vara, att även kanotinstruktören himself Bosse Ljungblom fick uppsöka det våta elementet i sällskap med Rune Marklund. Detta dock utom räckhåll för vår påpasslige fotograf Per-Erik Nils-

son, som för säkerhets skull befann sig på torra land.

Under alla förhållanden tackar vi Ulrika Olsson och Bosse Ljungblom för de trevliga kringarrangemangen.

Jan-Lennart Franzén

Kortisar

Har du frågor kring eller behöver hjälp med materielregistrering och materielokumentation i FMV:s informationssystem Frej, kan du i Växjö sedan en tid tillbaka vända dig till Leif Nilsson, tel 0470-42591 och Rune Nilsson, tel 42175 på Telub Inforum, avdelning Informatik, IDR.

IDR:s Leif Söder och Staffan Jacobsson sköter, liksom tidigare, samma saker i Arboga, tel 0589-82399 resp 81979.

Hjälpa postpersonalen i Växjö att göra posthanteringen effektivare genom att alltid ange korrekt tjänsteställebezeichnung, namn och ort (om det är utanför Växjö). Detta gäller både på vanliga kuvert och på internpostkuverten.

Det går utmärkt att på Kopieringen i Växjö kopiera för privat bruk. Du kan betala antingen via avdrag på lönen eller kontant.

Har du glömt något på Sport Futurum? Under vecka 26 kan du kontrollera om du har något kvarglömt, kläder, skor e dyl. Även smycken finns kvarglömda! Hör av dig till Hans Eklund, tel 240, mellan 09.30-14.00 under vecka 26.

De kläder som inte hämtas skänks till Röda Korsets klädinsamling.

Kristina Svensson/IPO är juni månads vinnare i Konstklubbens månadslotteri

Veteraner gick varvet runt

Kanske är det den viktigaste uppgiften för Telubs Veteranklubb att samla medlemmarna, pensionerade telubare, kring någon trevlig aktivitet.

Nyligen var klubben på resa till Karlskrona för studiebesök på Karlskronavarvet. Här fick de under sakkunnig ledning se varvets verksamhet. Även marinmuséet fick besök av Veteranklubben.

– En alltigenom lyckad dag, säger en av veteranerna, Sven Nilsson.

Nya inom Telub

Ronny Eliasson, IDA, började den 15 april som informationskonsult på Telub Inforum i Växjö. Ronny kommer närmast från Fläkt Industri i Växjö.

Jörgen Rundqvist, TMT, började den 2 maj som ingenjör inom sektor Teleanläggningar, avdelning Mobilteknik, Växjö. Jörgen kommer närmast från Wexiödisk AB, där han var konstruktör.

Kurt Eriksson, LSU, började den 15 april som systemingenjör på avdelning Systemteknik, Solna, inom sektor Ledningssystem. Kurt kommer närmast från FMV. Dessförinnan var han anställd i flera år på Telub.

Christina Lindqvist, INT, började den 6 maj som teknikinformator på Telub Inforums kontor i Malmö. Christina var tidigare teknikinformator på SATT Control AB i Malmö.

Hans Olofsson, KSTS, är sedan den 2 maj anställd som teleingenjör inom sektor Kommunikationssystem, avdelning Telekommunikation, Växjö. Hans har tidigare arbetat på Televerket i Kalmar.

Bengt Nilsson, KRMF, är sedan den 1 juni anställd som teleingenjör vid sektor Kommunikationssystem, avdelning Radio i Arboga. Bengt kommer närmast från FFV Aerotech AB, Arboga.

Stig Arnoldsson till minne

Stig tillhörde veteranerna inom FFV. 1957 började han på dåvarande CVA i Arboga och har alltsedan dess varit verksam inom markteleområdet i olika befattningar. Utifrån radiolänkverksamheten i Telub var han med om att forma och bygga upp området teknisk övervakning till en egen avdelning.

Stig var alltid orädd och hade stark tilltro till sina idéer som han alltid genomförde väl. Han kände till svårigheterna men såg alltid möjligheterna i det han gjorde. Han blev naturligt en av ledarna i avdelningen.

Hans omsorg och omtanke om de personer han hade att göra med är välomvittnade. Stig var alltid till hands för sin personal. Sina medarbetares väl satte han alltid i första

hand. Förutom att han kände för sin personal så var hans filosofi att vår personalen bra blir resultatet bra.

Hos våra kunder var Stig aktad. Han skapade där ett stort kontaktnät. Ofta utvecklades kontakterna till ett långt förtroendefullt samarbete.

Ett av Stigs kännetecken var att han aldrig deltog passivt i något. Var han med var han alltid arrangören såväl i arbetet som på fritiden. Vid sin bortgång höll han bland annat på att planera invigningen av Arboga Golfbana som till stor del kommit till tack vare honom.

Våra minnen av Stig är idel ljusa. Stig kommer länge att finnas i våra tankar och göranden, då han betytt så mycket för vår verksamhet och som god vän.

Hans Broberg

Nyinköpt litteratur

HK:s bibliotek, eller mera korrekt uttryckt, info- och litteratortjänst, har under det gångna halvåret inhandlat en ansevärd mängd skrifter. Några av dessa är kanske av intresse för fler än beställaren.

Skulle du vilja låna någon av nedan uppräknade skrifter, ta gärna kontakt med Ann-Sofie Bengtsson, tel 0470-42447.

Stålsparven: Om 90-talets medier och om "informationssamhället"

Förf: Lasse Svanberg

Natur och Kulturs skrivregler

Förf: Göran Wadner

Skriva i tjänsten

Förf: Per Stenson

Dictionary of computing/Information

Technology: Engelsk-svensk-engelsk

Förf: S.M.H. Collin

Crypto users' handbook: A guide for implementors

Förf: Per Christoffersson

Word för windows i praktiken

Förf: Christer Sturmark

Med Dörren på glänt: Småföretagens behov av data- och telelösningar

Förf: Christer Asplund

Handbok för datakonsulter: Datakommunikation

Utgiven av Televerket Partner

ISDN ur ett användarperspektiv

Förf: Dipak Khakhar

Introduction to neural networks

Förf: Jeannette Stanley

Neural computing: Theory and practice

Förf: Philip D Wasserman

Bor och jobbar vi annorlunda med data- och teleteknik? : Ett seminarium

Förf: Mats Utbult

Gränssnitt människa-dator: Ett USA-perspektiv

Förf: Anders Berg

Kunskapsledning: 101 råd till ledare i kunskapsintensiva organisationer

Förf: Karl Erik Sveiby

Ledning av kunskapsföretag:

Exemplet Enator

Förf: Mats Alvesson

Aktuella interna kurser

Kurs:	Tid:	Plats:	Sista anm.dag:
Engelska-konversation	v 134-148	Växjö Arboga Sthlm	2/8
Teknisk handläggarkurs Förhandling	8-10/10 24-27/9	Växjö Båsenberga, Katrineholm	6/9 20/8
Konsultutbildning, steg 1, konsultrollen	4-6/9	Internat	7/8
Konsultutbildning, steg 2, kundkontakt	2-4/10	Växjö	30/8
Mikrodatorteknik, gr kurs	hösten	Växjö	16/9
öelsökn i mikrodatorteknik	16-18/10	Växjö	13/9
Optisk fiberkommunikation	1/10	Arboga	30/8
Intr t ADB, orient anv.kurs	3/10	Växjö	
Persondatorm allm anv.kurs	17/9	Växjö	16/8
Persondatorm, op.syst,	18/9	Växjö	19/8
MS-DOS, introduktion	19/9	Växjö	19/8
Persondatorm i Telub nät- verk, fortsättn.kurs	4/10	Växjö	6/9
All-in-1 inkl ordbehandl WP	2-3/9	Växjö	2/8
Ordbehandling WP, grundkurs	4-5/9	Växjö	2/8
WordPerfect för All-in-1	20/9	Växjö	20/8
Drawperfect, grundkurs	26-27/8	Växjö	1/8
Team-info grundkurs	3/10	Växjö	3/9
Kalkylprogram 20/20 gr.kurs	1-2/10	Växjö	2/9
Objektorienterad program- varukonstruktion "C++"	7-11/10	Växjö	6/9
Operativsystem OS/2 för programutvecklare	9-12/9	Växjö	9/8
Föredragnings- o presentationsteknik	9-10/9	Växjö	9/8

Ytterligare upplysningar lämnas till utbildningsavdelningen, som också tar emot din anmälan.

Tack

Hjärtligt tack för uppvaktningen på min 50-årsdag.

Lars Bergman/KSTA

Ett varmt tack till ALLA för uppvaktningen på min födelsedag.

Gunilla Simonsson/Inforum

Ett hjärtligt tack till arbetskamrater och företaget för blommor och presenter i samband med min 50-årsdag.

Göran Gustafsson/KRKS

Jag vill till chefer och arbetskamrater framföra ett stort varmt tack för den fantastiska uppvaktningen på min 60-årsdag.

"Skorpan" Pettersson

Slutat

Bengt Dahlberg/LSC
Claerens Lundberg/LLF
Karin Eliasson/PAA
Erik Röstlund/IND

Våga gå med i Vågen

Medlemstillströmningen till Sportfiskeklubben Vågen bara ökar. Den har nu drygt 200 medlemmar. Men det finns plats för fler!

Inte nog med det, klubben ser gärna att medlemmarna även tar med sig gäster till de olika aktiviteterna vid det egna klubbvattnet Ilesjön, som bara ligger 5 minuters bilväg från stans centrum. Visserligen mot en liten betalning, gästkortet kostar 25:-kronor.

För medlemsavgiften får du dessutom tillgång till olika fisketidningar, årliga och mycket populära havsfiskeresor med M/S Vandia i Helsingborg, kustfisketurer, m m. Vill Du bli medlem, kontakta då Göran Tuneskog, tel 158, eller Claes Andersson, tel 329.

Den senaste aktiviteten var klubbmästerskapet i mete i den egna Ilesjön. I skrivande stund vet vi dock inte vem som tagit hem priserna.

Fiskelyckan var stor trots det dåliga vädret, eller kanske på grund därav, vid premiärfisket i Ilesjön i maj månad. Men Lars- Olof Lihnés fångst på grillen är misstänkt lik grillkorv.

Foto: Claes Andersson

Nu ere kört, alltså!

Ännu i detta nådens år 1991, på väg mot ett nytt sekel, fortsätter det. Inget har historien lärt oss människor. Tidigare misstag upprepas.

Jag talar om utsugningen av de norrländska tillgångarna. Det började med skogen, fortsatte med malmen, vattenkraften och arbetskraften. I det senare fallet skapades förkortningen AMS = Alla Måste Söderut.

Om sommaren skövlas markerna på bär som misshandlas till en oätlig gegga i nå'n syltfabrik söderöver. På vintern går rallyt norrut för då ska "lappamas" slalombackar, systembolag och restauranger minsann besökas. Tjuvfiskar gör dom också!

Trodde man så att det inte skulle finnas mer att ta från Norrland. Oh, du heliga enfald! Nu tar dom företag också! Aerotechs division GS till Telub! Ingenting är heligt längre.

Upp till kamp mot fortsatt utarmning av de två tredjedelar av riket som börjar vid Masbäcken och slutar vid Koltaluokta! Ett elektrifierat och minerat taggträdsstängsel från Sågarbo ute vid kusten till Flötningen vid norska gränsen! Tullstationer vid vägar som korsar stängslet! Skyhöga avgifter för att turista och vistas i Norrland. Dubbelt så höga avgifter för att få lämna samma landsdel! Behåll inkomsterna från skogen, vattnet, malmen och bären!

I de påbud som utgått från Växjö (kolla stavningen, den säger allt) har påståtts att vår arbetsplats övertagits av Telub. Men en annan har ju insajder infärmejsen och vet hur det ligger till, alltså. Här och nu avslöjas sanningen: Telub var på dekis! Man behövde nya friska krafter, pengar och impulser. I sin nöd rådfrågades norrslänningarna som kan lösa PROBLEM.

Norrslänningarna sa "Vi tar hand om er. Vi köper er för en miljon trehundra femtiotvå tusen sjuhundra sextiofem å nittio. Som bonus kan ni få 820 kilo renkött med låg cesiumhalt, 180 liter hjortron å recept på pitepalt. Då har ni banne oss inte gjort nå'n dålig affär. Veri godd bissniss så att säga"

Vi norrslänningar är inte småskurna av oss. Det är klart att vi ska ta hand om er i Växjö och annorstädes. Vi ska lära er hur man åker skidor på

Trots "Brasses" något avoga inställning till Telub har man med glatt mod hissat Telubflaggan i Östersund.

Foto: Hans Brännström.

härsan och tvärsan, kastar lasso och fiskar röding. Fast inte i de bästa vattenen förstås. Någon måtta på givmildheten får det vara, minsann. Tillsammans skola vi även förtära surströmming, kams, björnhjärta samt ovan nämnda pitepalt.

När så kulturen och magen fått sitt Nska vi väl försöka arbeta tillsammans. Vi föreslår att arbetet förläggs till perioden 15 oktober-15 mars med en månads arbetsbefrielse för att fira jul och nyår. Vi firar rejält häruppe, nämligen. Under resten av året ska vi ju ha semester, jaga älg, gömma respektive plocka potatis (eller peran som vi säger), plock mylta (=plocka hjortron) samt klä ut oss i sockendräkter och spela apa (=vara pittoreska) för de söderifrån kommande penningstina turisterna. Mot betalning ska vi även gajda dessa turister till lämpliga, d v s inte alltför rikhaltiga bämarker och fiskevatten.

Så har vi tänkt oss framtiden!

Måhända någon VAO (vän av ordning) tycker att "dom tänker inte arbeta mycket, lapp...jämtarna". Jovisst, mellan den 15 oktober och 15 mars då ska vi arbeta som sjutton.

Vi gör precis tvärt emot den gamle fiskargubben i Ratans fiskeläge vid Västerbottenkusten: En journalist från lokalbladet hade tagit sig till det avsides belägna fiskeläget och intervjuade valda delar av innevånarna. Den gamle tillfrågades om arbetet, om det var säsongsbetonat och så. Den gamle sade: "På sommam då äre hårt, vill jag lova." "Jaså", sade journalisten lite frågande. "Jomen", sade fiskargubben och skickade iväg en snusbrun stråle i diket. "På sommam då ska vi både hinna fiska så det räcker för hela året å dessutom ska vi avla barn." "Jaha, och på vintern, då?" undrade journalisten, "vad gör ni då?" Då fiskar vi inte", svarade gubben.

Brasse

footnot: Masbäcken = Dalälven

Celsius

Pressmeddelande

1991-06-19

CELSIUS KONCERNLEDNING OMBILDAS

Celsius Industrier, som har förvärvat samtliga aktier i FFV AB, har med anledning därav ombildat sin koncernledning. I den nya ledningen ingår **Lennart Hednert** och **Börje Olsson** från tidigare FFV-koncernen.

Den nya koncernledningen består av **Olle Lund** (styrelseordförande och koncernchef), **Åke Plyhm** (verkställande direktör i moderbolaget Celsius Industrier AB), **Kent Johansson** (administrativ direktör), **Bengt Gamner** (koncernansvarig för verksamheter inom miljöteknikområdet och offshore, affärsutveckling med inriktning på teknik), **Lennart Hednert** (verkställande direktör i FFV AB, affärsutveckling med inriktning på marknadsfrågor) samt **Börje Olsson** (försvarsindustriella frågor).

I Celsius-koncernens ledningsgrupp som behandlar samverkansfrågor inom koncernen ingår förutom koncernledningen **Börje Appelqvist** (koncernansvarig för företag inom verkstads- och underhållsområdet), **Tomy Hjorth** (VD Kockums AB), **Kent Sjöo** (VD Calor-Celsius AB), **Bengt Tengroth** (VD Eriksbergs Förvaltnings AB), **Jan Eiborn** (VD FFV Aerotech AB), **Kent-Åke Jönsson** (VD Telub AB), **Leif Nilsson** (VD FFV Aerotech International AB) samt **Nils-Ove Andersson** (ekonomidirektör Celsius Industrier AB).

Celsius-koncernen har nu sin huvudaffär i försvarsindustrin med marin verksamhet, avancerad teknisk konsultverksamhet inom elektronik och teleteknik och militärt flygunderhåll. Till detta kommer stora och på marknaden betydande företag inom bl a offshore, installationer, fastighetsutveckling, underhåll av flygplan, fartyg och fordon, komponenttillverkning samt miljö- och materialteknik.

Celsius-koncernen har f.n drygt 13.000 anställda och försäljningen beräknas för 1991 uppgå till ca 9 miljarder kronor.